

Het eerste optreden van den Raad van Vlaanderen.

Inrichting.

Pas gevormd, tracht de Raad van Vlaanderen zich in te richten als een echte rijksvergadering.

Na zijn bureel gekozen te hebben, hetwelke hij plaatst onder het voorzitterschap der H.H. TACK en DE KEERSMAECKER, onderverdeelt hij zich in commissieën en stelt een reglement op volgens hetwelke hij zich te Brussel, om de veertien dagen, van rechtswege in gewone zitting vereenigt, en volgens hetwelk hij één lid per 50,000 inwoners moet tellen, dus een getal van 90 afgevaardigden. Om tot dit getal te komen zullen de commissies leden door onderlinge verkiezing aannemen, welke nadien, met het oog op hunne aanvaarding als werkelijke leden, aan den Raad zullen voorgesteld worden.

Zonder eene begrooting kan de Raad van Vlaanderen niet leven. Eerst bekomt hij kredieten, onregelmatig toegekend door de Zivilverwaltung, aan dewelke hij sedert 11 Februari eene toelage van 100,000 frank gevraagd heeft. De begrooting zal bepaald vastgesteld worden op 21 September 1917 (1) en geraamd worden op 25,000 frank per maand voor de algemeene onkosten.

De propaganda, waarvan de leiding wordt toevertrouwd aan FAINGNAERT en welke een eerste krediet heeft bekomen van 30,000 frank, ziet zich eene nieuwe toelage toekennen van 60,000 frank.

In den schoot van den Raad van Vlaanderen zijn drie strekkingen vertegenwoordigd (2) :

1° De partij « Jong-Vlaanderen », de radikaalste, streeft naar de vorming van een souverainen Staat Vlaanderen, zonder eenig verbond met Wallonië en zonder een gebeurlijk herstel van België.

In den Raad telt de partij 29 afgevaardigden, aangesloten bij Jong-Vlaanderen, en nog 7 afgevaardigden welke haar steunen zonder officieel aangesloten te zijn.

Die onafhankelijkheid sluit de vereeniging met Duitschland niet uit : Vlaanderen moet een Staat vormen welke op krijgskundig en economisch gebied verbonden is met het Deutsche Keizerrijk. (Zie den brief van « Jong-Vlaanderen » aan baron VON FALKENHAUSEN op 3 Mei 1917) (3);

2° De partij « Vrij Vlaanderen », even radikaal als Jong Vlaanderen, maar streng confessionneel, telt 13 afgevaardigden in den Raad;

3° De onafhankelijke groep, meestal Antwerpenaren, telt 20 vertegenwoordigers. Hij is partijganger van een Bondsstaat gevormd door twee vrije Staten : Vlaanderen en Wallonië.

Onder zijn gematigd voorkomen benadert zijn programma het dichtst dit van den Generaal-Gouverneur VON BISSING.

Eindelijk schijnen een zeker aantal bijzondere personaliteiten zooals TACK, voorzitter van den Raad, tot geen enkel dier groepen toe te hooren (4).

Van het begin af ontstaat er tweedracht en naijver tusschen de leden van den Raad. Nochtans gaat de Belgische regeering van Le Havre, door eene reeks besluiten te nemen welke misdaden of vergripen tegen de veiligheid van den Staat straffen, de

(1) Blz. 10.

(2) Zitting van den Gouwraad van Oost-Vlaanderen op 6 Januari 1918, blz. 225.

(3) Blz. 77.

(4) Blz. 75.

De partijen in den Raad van Vlaanderen.

Break met de Belgische regeering.

verschillende groepen van den Raad van Vlaanderen nader bijeenbrengen in eene gemeenschappelijke vrees en tegen den gemeenschappelijken vijand : België.

DE CNEUDT vraagt dat men het verval der Belgische regeering zou verklaren (zitting van 22 April 1917).

FORNIER verzoekt de medewerking van de Duitsche krijgsmachten voor de Raad van Vlaanderen, en strafmaatregelen tegen de ambtenaren welke weerstand zouden bieden aan de politieke scheiding (9 April 1917).

Op 6 Mei stelt de Raad van Vlaanderen een antwoord op aan de besluiten van de Belgische regeering, welke hij betitelt als tegenstrijdig met de Haagsche Conventie. Vastberaden breekt hij af met de Belgische regeering.

Daarentegen is de samenwerking met de Duitsche overheid voortdurend. Het is de Politische Abteilung die de bijeenroepingen voor de zittingen van den Raad van Vlaanderen zendt, na er de dagorde van goedgekeurd te hebben (1).

Het Bureel doet niets zonder eerst de meening te vragen van de Oberkommission, waar het, onder het voorzitterschap van hun overste SCHAIBLE, de hogere personen van het Duitsch Bestuur ontmoet : HUEBNER, OSWALD, ASMIS, POCHHAMMER, KREUTER, VON ACHENBACH, VON STENGEL, Baron VON DER LANCKEN, Graaf HARRACH, GERSTENHAUER, professor BEYERLE, zijne Excellentie VON GHELIUS, adjudant des Keizers, professor SCHMIDT, van de Hoogeschool van Leipzig, Zijne Excellentie VON SANDT, enz...

De Oberkommission.

Het is tijdens die zittingen dat de scheiding der ministeriën geregeld wordt, dat het Bureel zijne wenschen doet kennen, dat de bevelen ontworpen worden betrekkelijk de vervlaamsching van het lager en het middelbaar onderwijs, de afstelling van het Schepencollege van Brussel, en alle maatregelen om het openbaar leven te vervlaamschen.

De Oberkommission maakt aan den Generaal-Gouverneur de voorstellen over der straffen voor de ambtenaren in staking (2), besluit de wegvoering der ambtenaren of der personen vijandig aan het activisme (16 April, 5 Juli, 19 Juli 1917, enz.).

De meest belangrijke openbare zaken worden haar voorgelegd : de grens van Vlaanderen (15 November 1917), de schoolpolitiek, de vervlaamsching van Brussel (13 December 1917).

De Raad van Vlaanderen verzuimt geene enkele gelegenheid om zijne inschikkelijkheid tegenover de Duitsche overheden te betoonen. De dood van VON BISSING op 22 April 1917 en de aanstelling van den Generaal-Gouverneur VON FALKENHAUSEN geven aanleiding tot blijken van gehechtheid (3).

Het Bestuur
van
von Falkenhausen.
Mei 1917.

Op 19 Mei 1917 ontvangt de nieuwe Generaal-Gouverneur VON FALKENHAUSEN officieel de afgevaardigden van den Raad van Vlaanderen, welke hem hunne « trouwe en onvermoeibare medewerking » beloven (4), de uitvoering vragen van het ontwerp van economisch verbond van Vlaanderen met Midden-Europa, de uitroeping van de politieke scheiding en de instelling van eene voorloopige regeering voor Vlaanderen.

In zijn antwoord vermijdt VON FALKENHAUSEN, met evenveel zorg als VON BISSING dit deed, de woorden « onafhankelijkheid van Vlaanderen », dewelke TACK zich wel gewacht heeft uit te spreken. Zijne politiek is die van het « volledig zelfbestuur van Vlaanderen met zijne eigen regeering en parlementaire vertegenwoordiging »; hij verzwijgt het daarbij niet dat deze niet zal kunnen verwezentlijkt worden dan door de rechtstreeksche bescherming van Duitschland.

(1) Zitting van den Raad van Vlaanderen, op 20 Mei 1917, blz. 14.

(2) Zitting van 11 April 1917, blz. 152.

(3) De afvaardigingen van den Raad van Vlaanderen en van de Hoogeschool van Gent woonden zijne begrafenis bij.

(4) Blz. 425.

Bewijsstukken voor de geschiedenis van den oorlog in België

Het Archief

van den

Raad van Vlaanderen

Uitgegeven door den

Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid

BRUSSEL

Drakkerij Oud-Huis Th. DEWARICHET
16, Wilde-Woudstraat

Uitgever H. LAMERTIN
1, Coudenbergstraat

1929